

Sygnatura akt III C 611/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 21 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie III Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Ilona Sobecka

Protokolant: sekr.sąd. Marika Banuch

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2015r. S.

sprawy z powództwa T. R.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki T. R. kwotę 15 000 zł (piętnaste tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 lipca 2014r. do dnia zapłaty,
2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3 582,54 zł (trzy tysiące pięćset osiemdziesiąt dwa złote pięćdziesiąt cztery grosze) tytułem kosztów procesu.

Sygn.akt III C 611/15

UZASADNIENIE

Powódka T. R. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 15 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 lipca 2014r. oraz o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dniu 15 sierpnia 2003r. na trasie pomiędzy W. i R. M. K. jadący samochodem ciężarowym potracił J. P. (1), która w wyniku doznanych obrażeń zmarła. W chwili wypadku M. K. był ubezpieczony u pozwanego w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Powódka pismem z dnia 3 czerwca 2014r. zgłosiła stronie pozwanej roszczenie w kwocie 25 000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią siostry. Pozwany nie wydał jednak żadnej decyzji w tej sprawie. Powódka podniosła, że od najmłodszych lat była z siostrą bardzo związana i nadal nie może pogodzić się z jej śmiercią. Powódka wskazała, iż termin spełnienia świadczenia należy liczyć zgodnie z art.817§1 kc jako termin trzydziestodniowy od dnia zgłoszenia roszczenia, co w niniejszej sprawie miało miejsce 9 czerwca 2014r., a zatem odsetki należne były od dnia 10 lipca 2014r.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł o oddalenie powództwa podnosząc, iż treść art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczenia obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w brzmieniu sprzed 11 lutego 2012r. nie wskazuje, aby ochroną ubezpieczeniową była objęta szkoda polegająca na naruszeniu dóbr osobistych najbliższych członków rodziny zmarłego w postaci zerwania więzi rodzinnych. Nadto pozwany podniósł, iż zaistniały delikt był skierowany przeciwko życiu i zdrowiu poszkodowanej, a nie dobrom osobistym siostry, a zatem naruszenie dóbr nastąpiło w sposób pośredni. Wobec powyższego brak było podstaw do zastosowania w sprawie art.448 kc. Pozwany wskazał, iż powódka nie wykazała wysokości roszczenia. Podniósł, iż zadośćuczynienie nie może prowadzić do wzbogacenia uprawnionego i powinno oscylować w rozsądnych granicach. Odnośnie możliwości żądania odsetek pozwany wskazał, iż w przypadku zadośćuczynienia odsetki mogą być naliczane od dnia wyrokowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Choszcznie z dnia 27 listopada 2003r. M. K. został skazany na karę jednego roku i dziesięciu miesięcy pozbawienia wolności, za to, iż w dniu 15 sierpnia 2003r. na drodze krajowej (...) między W. a R. kierując samochodem ciężarowym nie wykonał manewru wyprzedzania i potrącił prawidłowo jadącą tam rowerzystkę J. P. (1) powodując u niej ciężkie obrażenia ciała skutkujące jej zgonem bezpośrednio po wypadku.

Dowód:

- odpis wyroku z dnia 27 listopada 2003r. w aktach szkodowych

M. K. w czasie zdarzenia był ubezpieczony w (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Bezsporne

J. P. (1) i powódka T. R. były siostrami. Oprócz powódki i J. P. (1) było jeszcze dziesięcioro rodzeństwa. Pomiedzy rodzeństwem relacje były bardzo dobre, jednakże szczególne więzy łączyły powódkę i J. P. (1), albowiem powódka była najmłodsza z rodzeństwa, zaś J. P. (2) najstarsza. Obie siostry były bardzo ze sobą zżyte, łączyła je przyjaźń. J. P. (1) i powódka miały najmłodsze dzieci w tym samym wieku. J. P. (1) często pomieszkiwała u powódki, spędzały one razem święta, dni wolne od pracy, jeździły wspólnie na wypoczynek. Powódka w różnych sprawach radziła się siostry. Miały one wspólne pasje, chodziły razem na ryby, do lasu.

Powódka do bardzo przeżyła śmierć siostry J. P. (1). Do dziś nie może się z tym pogodzić. Trudno jest jej rozmawiać o siostrze, jak wspomina siostrę to płacze. Regularnie jeździ na grób siostry. Powódka w chwili śmierci siostry była finansowo samodzielna. Siostra była dla niej wsparciem psychicznym.

Dowód:

- zeznania świadka K. A. k. 95-96

- zeznania świadka J. B. k.140- 141

- zeznania powódki k. 141

W związku z wypadkiem z dnia 15 sierpnia 2003r. powódka nie otrzymała żadnych świadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Dowód:

- pismo ZUS k.113

Sąd zważył co następuje:

Powództwo okazało się uzasadnione.

W sprawie nie było sporne, iż w dniu 15 sierpnia 2003r. siostra powódki J. P. (1) na skutek potrącenia samochodem ciężarowym, którym kierował M. K. doznała obrażeń ciała w wyniku, których zmarła bezpośrednio po wypadku. Poza sporem było, iż M. K. za czyn ten został skazany na karę pozbawienia wolności prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Choszcznie z dnia 27 listopada 2003r. Nie było również kwestionowane przez pozwanego, iż w chwili wypadku M. K. był ubezpieczony w (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W..

Zgodnie z art.822§1 kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których

odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Jak zaś stanowi § 4 przywołanego artykułu uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela, co potwierdza również regulacja zwarta w art. 19 ust.1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. 2003 Nr 124 poz. 1152) stanowiącym, iż poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń.

W związku z powyższym ubezpieczyciel odpowiada za szkodę wyrządzoną przez posiadacza pojazdu, jeżeli odpowiedzialność taką można byłoby przypisać posiadaczowi pojazdu.

W niniejszej sprawie pozwany podnosił, iż z uwagi na treść art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych Z ubezpieczenia OC- w brzmieniu obowiązującym przed 11 lutego 2012r. -który stanowi, że z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia - należało uznać, iż brak było podstaw do dochodzenia zadośćuczynienia za doznana krzywdę.

Kwestia ta była przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego w uchwale z 20 grudnia 2012r. (IIICZP 93/12), gdzie w uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy wskazał, iż art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. w brzmieniu sprzed dnia 11 lutego 2012 r. był przedmiotem wykładni w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 22 kwietnia 2005 r. III CZP 99/04 (OSNC 2005, nr 10, poz. 7 166) Sąd Najwyższy wyjaśnił bowiem, że wynikające z niego uprawnienie osoby trzeciej do żądania od ubezpieczyciela odszkodowania z tytułu ubezpieczenia pojazdu mechanicznego powstaje wówczas, gdy posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są zobowiązani zgodnie z przepisami prawa cywilnego do odszkodowania za szkodę wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu. Przepis ten posługuje się pojęciem szkody szeroko rozumianej, obejmującej zarówno uszczerbek majątkowy, jak i niemajątkowy. Zawarta w nim regulacja jest wyrazem woli ustawodawcy zapewnienia osobie trzeciej możliwie pełnej kompensaty szkody wyrządzonej w związku z ruchem pojazdu mechanicznego. Mając na względzie tak rozumiany art. 34 ust. 1 w brzmieniu sprzed dnia 11 lutego 2012 r., nie ma podstaw do podzielenia zapatrywania, że wyłącza on z zakresu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zadośćuczynienie za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosi odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c. Takie ograniczenie wymagałoby bowiem wyraźnej podstawy prawnej. Tymczasem przewidziane w art. 38 ustawy z dnia 22 maja 2003r. wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela dotyczą szkody majątkowej i – jak wyjaśniono w orzecznictwie (por. uchwałę Sądu Najwyższego III CZP 146/06) – nie ma podstaw do rozciągnięcia tego przepisu na wypadki wyrządzenia szkody niemajątkowej.

Zauważyć należy, iż ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731), która weszła w życie z dniem 3 sierpnia 2008 r., dodano do art. 446 k.c. paragraf czwarty, stanowiący, że sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznana krzywdę. Przepis ten jednak nie mógł stanowić podstawy rozstrzygnięcia o żądaniach powstałych na skutek zdarzeń zaistniałych przed wejściem w życie niniejszej regulacji. W judykaturze przyjęto więc koncepcję odrębnego dobra osobistego w postaci szczególnej emocjonalnej więzi rodzinnej, podlegającego ochronie na podstawie art. 23 kc, art. 24 kc i art. 448 k.c. Obecnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego jest ugruntowane jednolite stanowisko, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dobra osobistego członków rodziny zmarłego w postaci szczególnej więzi rodzinnej i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c., jeżeli śmierć nastąpiła na skutek deliktu przed dniem 3 sierpnia 2008 r. (por. uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 22 października 2010 r., III CZP 76/10, OSNC-ZD 2011, z. B, poz. 42 i z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11, OSNC 2012, nr 1 poz. 10 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09, OSNC-ZD 2010, z. C, poz. 91, z dnia 25 maja 2011, II CSK 537/10, niepubl., z dnia 10 listopada 2010 r., z dnia 11 maja 2011 r., I CSK 621/10 i z dnia 15 marca 2012 r., I CSK 314/11, niepubl.)

W niniejszej sprawie powódka wywodziła swoje roszczenie z treści art.448 kc w związku z art. 24§1 kc.

Zgodnie z art. 448 kc w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

W myśl art. 24 § 1 kc ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Pozwany twierdził, iż w rozpoznawanej sprawie brak jest podstaw do przypisaniu mu odpowiedzialności w związku ze zdarzeniami zaistniałymi w dniu 15 sierpnia 2003r., gdyż nie miała miejsca bezprawność czynu, albowiem działanie ubezpieczonego nie godziło bezpośrednio w dobra powódki, lecz w dobra pokrzywdzonej J. P. (1).

Odnosząc się do kwestii bezprawności działania zauważyć należy, iż jest ona ujmowana szeroko jako każde działanie sprzeczne z normami prawnymi, porządkiem prawnym oraz zasadami współżycia społecznego. W tym znaczeniu działanie M. K. było bezprawne, gdyż spowodowanie wypadku, w którym śmierć poniosła siostra powódki naruszało normy prawne i bezpośrednio godziło w dobro osobiste jakim jest szczególna rodzinna więź emocjonalna. W niniejszej sprawie zgromadzony materiał dowodowy w postaci zeznań świadków w osobach J. B. i K. A. oraz zeznań samej powódki wskazywał, iż T. R. i J. P. (1) łączyły szczególne więzy wynikające nie tylko z bliskiego pokrewieństwa, ale również z przyjaźni, która istniała między siostrami od najwcześniejszych lat. Powódka była bowiem najmłodsza z rodzeństwa zaś J. P. (1) najstarsza, przy czym obie siostry były ze sobą mocno związane, spędzały ze sobą dużo czasu, w tym święta i dni wolne od pracy. Łączyły je wspólne pasje to jest łowienie ryb, chodzenia do lasu. J. P. (1) często pomieszkiwała u powódki. Powódka zawsze mogła liczyć na jej radę i wsparcie psychiczne, co dla powódki było ogromnie ważne. Tak więc mimo, iż obie siostry założyły swoje rodziny i były niezależne finansowo, to nie nastąpiło między nimi rozluźnienie więzi rodzinnych, wręcz przeciwnie, były one wzmocnione wzajemną przyjaźnią. Obie siostry miały najmłodsze dzieci w tym samym wieku, co niewątpliwie również przyczyniało się do pogłębienia wspólnych relacji. Powódka bardzo przeżyła śmierć siostry, do tej pory ciężko jest jej mówić o siostrze, gdyż na jej wspomnienie płacze, co Sąd zaobserwował również podczas zeznań powódki. T. R. często chodzi na grób siostry, zabierając ze sobą pozostałe rodzeństwo. Odczuwa brak siostry. Spotkania rodzinne już nie są tak radosne jak kiedyś, z uwagi na brak siostry.

Mając to wszystko na uwadze Sąd uznał, iż powódce należy się zadośćuczynienie w związku ze śmiercią siostry, która nastąpiła nagle, w dramatycznych okolicznościach, powodując utratę tak ważnej dla powódki relacji rodzinnej i przyjacielskiej, która to relacja stanowiła duże wsparcie psychiczne i emocjonalne dla powódki.

W ocenie Sądu żądana przez powódkę kwota 15 000 zł jest adekwatna do doznanej przez nią krzywdy niemajątkowej, polegającej na stracie ważnego dla niej członka rodziny, którą to stratę odczuwa do dziś. Nie można było również uznać, aby kwota ta była wygórowana i prowadziła do wzbogacenia powódki, zwłaszcza mając na uwadze to, iż przeciętne miesięczne wynagrodzenie w III kwartale 2015 r. wyniosło 3895,33 zł.

Z uwagi na to, iż powódka nie otrzymała w związku ze śmiercią siostry J. P. (1) żadnych świadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie było podstaw do zmniejszenia kwoty żadanego zadośćuczynienia.

W niniejszej sprawie powódka żądała odsetek ustawowych od dochodzonej kwoty. Odsetki te były powódce należne na podstawie art. 481 § 1 kc stanowiącym, iż jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie

była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy (art.481§2 kc). Powódka podnosiła, iż swoje żądanie zgłosiła pozwanemu w dniu 9 czerwca 2014r., jednocześnie załączyła do pozwu dowód doręczenia, który nie był kwestionowany przez pozwanego i wskazała, że zgodnie z art.817§ 1kc ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku, a więc do dnia 9 lipca 2014r., a zatem od dnia 10 lipca 2014r, pozwany pozostawał w opóźnieniu uzasadniającym żądanie odsetek od kwoty głównej. Sąd podzielił stanowisko strony powodowej odnośnie terminu od jakiego można było żądać odsetek uznając, iż w niniejszej sprawie wysokość krzywdy nie uległa zmianie z uwagi na upływ czasu od dnia wezwania pozwanego do zapłaty, a zatem nie byłoby uzasadnione zasądzenie odsetek od dnia wyrokowania, jak wskazywał pozwany.

Na podstawie art. 98§1 i 3 kpc w związku z art.99 kpc zasądzono od pozwanego na rzecz powoda koszty postępowania, na które złożyły się koszty wynagrodzenia pełnomocnika powódki w wysokości 2400 zł (zgodnie §6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu Dz.U.2013.490 tj.), koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, koszty korespondencji wynoszące 29,40 zł, koszty przejazdów na rozprawę w wysokości 386,14 zł (wyliczone wg rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy) oraz opłata sądowa wynosząca 750 zł.